

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI ZRAKA

Proglašavam Zakon o zaštiti zraka koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 27. lipnja 1995.

Broj: 01-95-1241/1

Zagreb, 6. srpnja 1995.

Predsjednik Republike Hrvatske

dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI ZRAKA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom određuju mjere, način organiziranja i provođenja zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, kao dijela okoliša, kao općeg dobra koji ima osobitu zaštitu Republike Hrvatske ' (u daljnjem tekstu: državu).

(2) U zaštiti i poboljšanju kakvoće zraka primjenjuju se i odredbe Zakona o zaštiti okoliša ako to nije ovim Zakonom drukčije propisano.

Članak 2.

Zaštita zraka od onečišćavanja uzrokovanih radioaktivnim tvarima, tehnološkim nesrećama i elementarnim nepogodama uređuju se posebnim zakonima.

Članak 3.

Osnovna je svrha zaštite i poboljšanja kakvoće zraka:

- očuvati zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet, kulturne i materijalne vrijednosti,
- postići najbolju moguću kakvoću zraka,

- spriječiti ili barem smanjivati onečišćavanja koja utječu na promjenu klime,
- uspostaviti, odriavati i unapređivati cjelovit sustav upravljanja kakvoćom zraka na teritoriju driave.

Članak 4.

Zaštitom i poboljšanjem kakvoće zraka ne smiju se ugroziti ostali dijelovi okoliša, druga područja i kakvoća življenja budućih naraštaja.

Članak 5.

U smislu ovoga Zakona razumijeva se:

Kakvoća zraka kao stupanj onečišćenosti zraka,

Onečišćen zrak kao zrak koji sadrži onečišćujuće tvari u takvoj koncentraciji, takvu trajanju ili pod takvim uvjetima da može narušiti kakvoću življenja, zdravlje i dobrobit ljudi i štetno utjecati na okoliš uopće, odnosno koji sadrži štetne tvari u koncentracijama iznad preporučenih vrijednosti kakvoće zraka (PV),

Onečišćavajuća tvar kao tvar u krutom, tekućem ili plinovitom stanju koja može nepovoljno utjecati na: zdravlje ljudi, kakvoću življenja, biljni i životinjski svijet, ljudskim radom ostvarena materijalna dobra, promjenu klime i ozonski omotač,

Emisija kao ispuštanje onečišćujućih tvari u zrak,

Katastar emisije kao skup podataka o vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja/unošenja štetnih tvari u zrak.

Granične vrijednosti emisije kao najveće dopuštene količine ispuštanja/unošenja onečišćujućih tvari iz stacionarnog ili difuznog izvora emisije u zrak,

Kvota emisije kao ukupna dopuštena količina emisije, a izražava se u tonama na godinu iz jednog ili više izvora zajedno, odnosno s određenog područja, a propisuje se radi ograničavanja daljinskog prijenosa.

Onečišćivanje kao pravna ili fizička osoba odgovorna za emisiju,

Praćenje kakvoće zraka kao sustavno mjerenje kakvoće zraka po prostornom i vremenskom rasporedu, odnosno kao sustavno mjerenje koncentracije onečišćenja u zraku (imisije),

Preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV) kao vrijednosti ispod kojih se utjecaj na zdravlje ljudi i vegetaciju ne očekuje ni pri trajnoj izloženosti,

Granične vrijednosti kakvoće zraka (GV) kao vrijednosti ispod kojih se ne očekuje štetno djelovanje na zdrave osobe, ali pri dugotrajnoj izloženosti njihovom utjecaju postoji rizik mogućeg utjecaja na osjetljive skupine (npr. mala djeca, kronični bolesnici), biljke, pa i materijalna dobra,

Sanacijski program kao skup mjera za poboljšanje kakvoće zraka na nekom području, a ostvaruju se zamjenom sirovina (goriva), tehnološkog procesa ili pročišćavanjem otpadnih plinova prije otpuštanja u zrak, preseljenjem ili prestankom rada pogona, drukčijim usmjeravanjem prometa i drukčije,

Registar izvora emisija kao popis onečišćavajućih objekata, uređaja i djelatnosti izraden na osnovi obvezatnih prijava, koji služi kao podloga za izradu katastra emisija, sanacijskog programa i za redoviti nadzor,

Upravljanje kakvoćom zraka kao osiguravanje mjera kojima će se provesti strategija sprečavanja i smanjivanja onečišćavanja zraka na svim razinama, da to ne ometa uravnoteženi razvoj,

Zaštitne udaljenosti kao najmanje dopušteni razmaci između izvora emisije i naselja (stambenih četvrti) propisani radi zaštite zdravlja i kakvoće življenja ljudi,

Najbolje moguće mjere podrazumijevaju da nisu dovoljni samo najnužniji postupci kako bi se tek postigle ili održale granične vrijednosti emisija, nego da treba primijeniti najbolje moguće mjere za smanjivanje onečišćavanja zraka do najniže moguće razine, pod uvjetom da troškovi ne budu nerazumno visoki.

Članak 6.

Izvori onečišćavanja zraka su:

- tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji i objekti iz kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak (stacionarni izvori),
- prijevozna sredstva (cestovna vozila, izvancestovna vozila, lokomotive, brodovi, zrakoplovi) koja ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak,
- uređaji, površine i druga mjesta (difuzni izvori) odakle se onečišćujuće tvari slobodno šire zrakom bez određena ispusta ili dimnjaka.

Članak 7.

(1) Izvori onečišćavanja zraka iz članka 6. alineje 1. i 2. ovog Zakona, moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije.

(2) Izvori onečišćavanja zraka iz članka 6. alineje 3. ovog Zakona, moraju biti izgrađeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju/unose u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi i okoliš.

Članak 8.

(1) Dokumenti zaštite i poboljšanja kakvoće zraka su:

- strategija zaštite i poboljšanja kakvoće zraka,
- programi zaštite i poboljšanja kakvoće zraka,
- izvješće o stanju kakvoće zraka.

(2) Dokumenti iz stavka 1. ovog članka sastavni su dio dokumenata zaštite okoliša.

II. PRAĆENJE I UTVRĐIVANJE KAKVOĆE ZRAKA I IZVORA EMISIJE

Članak 9.

Stupanj onečišćenosti zraka prati se:

- mjerenjem promjena onečišćenja zraka u nenaseljenim područjima (pozadinsko onečišćenje zraka),

- mjerenjem promjena koje su posljedica regionalnog i prekograničnog daljinskog prijenosa onečišćujućih tvari u zraku i oborina na teritoriju države,
- mjerenjem onečišćenja zraka i oborina u gradovima i industrijskim područjima,
- mjerenjem onečišćenja zraka u okolici industrijskih pogona, tehnoloških procesa, uređaja i difuznih izvora koje mogu utjecati na kakvoću zraka,
- mjerenjem fizikalnog stanja atmosfere, odnosno meteoroloških uvjeta na lokacijama gdje se mjeri kakvoća zraka,
- mjerenjem i opažanjem promjena na biljkama, građevinama i u biološkim nalazima koje ukazuju na učinak onečišćenja zraka (posredni pokazatelji kakvoće zraka),

Država mreža za praćenje kakvoće zraka:

Članak 10.

- (1) Na teritoriju države uspostavlja se mreža za trajno praćenje kakvoće zraka (u daljnjem tekstu: državna mreža).
- (2) Državna mreža sastavni je dio praćenja stanja okoliša i financira se iz državnog proračuna.

Članak 11.

(1) Državnu mrežu čine

- postaje za mjerenja pozadinskog onečišćenja, regionalnog i prekograničnog daljinskog prijenosa te mjerenja u okviru međunarodnih obveza države,
- postaje za mjerenje kakvoće zraka na područjima nacionalnih parkova, parkova prirode, zaštićenih područja, osjetljivih ekoloških sustava te kulturnog i prirodnog naslijeđa,
- odabrane postaje za mjerenje onečišćenja zraka u naseljima i industrijskim područjima.

(2) Lokacije postaja iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada).

Članak 12.

(1) Postaje iz članka 11. ovoga Zakona prate kakvoću zraka sukladno programu mjerenja kakvoće zraka koji donosi ravnatelj Državne uprave za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: ravnatelj).

(2) Program mjerenja kakvoće zraka u državnoj mreži utvrđuje se na osnovi stručnih podloga a osobito mora uzeti u obzir:

- ugroženost okoliša s obzirom na veličinu emisije i položaj njezinih izvora,
- gustoću naseljenosti,
- osjetljivost biljnih i životinjskih vrsta,
- kulturno i prirodno naslijeđe,

- meteorološke i klimatske uvjete,
- topografiju,
- lokalni i daljinski prijenos onečišćenja,
- međunarodne obveze.

(3) Ravnatelj uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo propisuje način mjerenja i prikupljanja podataka, način provjere kakvoće mjerenja i podataka kao i način obrade i prikaza rezultata.

Članak 13.

(1) Državna uprava za zaštitu okoliša obavlja koordinaciju svih djelatnosti državne mreže i surađuje s drugim državnim tijelima koji na temelju posebnih propisa sudjeluju u praćenju kakvoće zraka.

(2) Državna uprava za zaštitu okoliša može ovlastiti i pravne osobe da obavljaju koordinaciju pojedinih funkcionalnih ili prostornih cjelina državne mreže.

Članak 14.

(1) Poslove praćenja kakvoće zraka iz članka 12. ovoga Zakona obavljaju pravne osobe registrirane za obavljanje poslova zaštite okoliša - zaštite zraka.

(2) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka smije započeti djelatnost nakon što dobije suglasnost Državne uprave za zaštitu okoliša.

(3) Suglasnost se može dati onoj pravnoj osobi koja ispunjava uvjete propisane člankom 9. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša.

Članak 15.

(1) Podaci kakvoće zraka iz državne mreže su javni. Objavljuju se u izvješću o stanju kakvoće zraka i čine dio informacijskog sustava zaštite okoliša.

(2) Podaci o stanju kakvoće zraka iz informacijskog sustava zaštite okoliša dostupni su javnosti pod uvjetima određenim posebnim propisom.

Područne mreže za praćenje kakvoće zraka:

Članak 16.

(1) Jedinice lokalne samouprave u okviru samoupravnog djelokruga uspostavljaju područne mreže za praćenje kakvoće zraka na svom području (u daljnjem tekstu: područna mreža).

(2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje lokacije postaja u područnoj mreži i donosi program mjerenja kakvoće zraka i osigurava uvjete njegove provedbe.

(3) Programi mjerenja kakvoće zraka moraju uvažiti posebnosti područja. Mjerenja se provode na način propisan člankom 12. stavak 3. ovoga Zakona.

(4) Poslove praćenja kakvoće zraka mogu obavljati pravne osobe iz članka 14. ovoga Zakona.

Članak 17.

(1) Podaci kakvoće zraka iz područne mreže su javni i objavljuju se jedanput godišnje u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave i uprave.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se za potrebe izvješća o stanju kakvoće zraka i sastavni dio informacijskog sustava zaštite okoliša, u izvornom i obradenom obliku.

Mjerenja posebne namjene

Članak 18.

(1) U okolici izvora onečišćenja zraka iz članka 6. alineja 1. i 3. ovoga Zakona vrše se mjerenja u skladu s izrađenom procjenom utjecaja na okoliš i/ili propisanim mjerama zaštite okoliša.

(2) Financiranje mjerenja iz stavka 1. ovoga članka osigurava onečišćivač.

Članak 19.

(1) U slučajevima kada postoji osnovana sumnja ili pritužba građana da je došlo do prekomjernog onečišćenja zraka moraju se izvršiti posebna mjerenja.

(2) Odluku o posebnim mjerenjima, njihovu sadržaju i načinu financiranja donosi poglavarstvo Grada Zagreba, grada i općine.

Članak 20.

Mjerenja iz članka 18. stavka 1. i članka 19. stavka 1. ovoga Zakona postaju dodatni dio programa mjerenja područne mreže.

Kategorizacija područja prema stupnju onečišćenosti zraka

Članak 21.

(1) Prema stupnju onečišćenosti zraka utvrđuje se kategorija kakvoće zraka:

- prva kategorija kakvoće zraka - čist ili neznatno onečišćen zrak (nisu prekoračene preporučene vrijednosti kakvoće zraka - PV),

- druga kategorija kakvoće zraka - umjereno onečišćen zrak (prekoračene su PV a nisu prekoračene granične vrijednosti kakvoće zraka - GV),

- treća kategorija kakvoće zraka - prekomjerno onečišćen zrak (prekoračene su granične vrijednosti kakvoće zraka GV).

(2) Ovisno o kategoriji kakvoće zraka utvrđuju se područja kakvoće zraka na teritoriju države.

(3) Vlada određuje područja kakvoće zraka na osnovi podataka iz državne mreže.

(4) Skupština županije, Skupština Grada Zagreba i gradsko vijeće određuju područja kakvoće zraka na osnovi podataka iz područnih mreža.

Članak 22.

Preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV) i granične vrijednosti kakvoće zraka (GV) propisuje Vlada.

Članak 23.

(1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može, uz prethodnu suglasnost Vlade, za svoje područje odrediti strože granične vrijednosti kakvoće zraka od propisanih.

(2) Državna uprava za zaštitu okoliša daje mišljenje na propis iz stavka 1. ovoga članka koji se dostavlja Vladi radi davanja suglasnosti.

Članak 24.

Stupanj onečišćenosti zraka utvrđuje se analizom postojećeg stanja na osnovi:

- rezultata redovitih mjerenja u državnoj mreži tijekom najmanje jedne godine,
- rezultata redovitih mjerenja u područnoj mreži tijekom najmanje jedne godine,
- rezultata mjerenja posebne namjene,
- procjene stupnja onečišćenosti primjenom matematičkih modela ili primjenom drugih metoda procjene u skladu s opće prihvaćenom praksom u svijetu.

Članak 25.

(1) Na području za koje je utvrđeno da je kakvoća zraka prve kategorije djeluje se preventivno kako se zbog građenja i razvitka područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV),

(2) Na području za koje je utvrđeno da je kakvoća zraka druge kategorije provode se mjere smanjivanja onečišćenja zraka kako bi se postigle preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV).

(3) Na području za koje je utvrđeno da je kakvoća zraka treće kategorije provode se sanacijske mjere kako bi se kratkoročno postigle granične vrijednosti kakvoće zraka (GV), a dugoročno preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV).

Članak 26.

(1) Poglavarstvo Grada Zagreba, grada i općine naredit će primjenu posbnih mjera zaštite građana i način njihova ostvarivanja ako se na nekom području, pod posebno nepovoljnim vremenskim uvjetima, pojavljuju onečišćenja zraka kritičnih razina koja mogu akutno štetno djelovati na zdravlje ljudi i okoliš.

(2) Kritične razine onečišćenosti zraka i mjere zaštite ljudi i okoliša iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada.

(3) O pojavi onečišćenja zraka kritičnih razina obavezno se obavješćuju građani putem sredstava javnog priopćavanja ili na drugi prikladan način.

Evidentiranje i praćenje emisije i izvor: emisije

Članak 27.

(1) Pravne i fizičke osobe vlasnici i/ili korisnici izvora onečišćavanja zraka iz članka 6. alineje 1. i 3. ovoga Zakona dužne su:

- prijaviti izvor koji onečišćuje zrak kao i svaku njegovu promjenu (rekonstrukciju) županijskom uredu i Gradskom uredu Grada Zagreba, odnosno u gradu i općini ispostavama županije nadležnim za zaštitu okoliša,
- osigurati redovito praćenje (mjerjenje i/ili proračunavanje) emisije iz izvora i o tome voditi očevidnik,
- redovito dostavljati podatke iz alineje 2. ovoga stavka u katastar onečišćavanja okoliša.

(2) Ravnatelj propisuje obavezni sadržaj prijave, način vođenja očevidnika i rokove dostave podataka.

(3) Za izvore onečišćavanja zraka iz članka 6. alineja 2. ovoga Zakona podaci o izvorima emisije vode se na način propisan za prijevozna sredstva u skladu s posebnim propisom.

Članak 28.

Županijski uredi i ured Grada Zagreba, odnosno u gradovima i općinama ispostave županije nadležne za zaštitu okoliša, na osnovi podataka iz članka 27. ovoga Zakona:

- vode registar izvora emisije s podacima o prostornom smještaju i kapacitetima izvora onečišćavanja, kao i o svim promjenama i rekonstrukcijama,
- vode pregled očevidnika o vrsti i količini emisije,
- na osnovi registra i očevidnika iz alineje 1. i 2. ovoga članka vode katastar o emisijama po vrstama i prostornom razmještaju koji je sastavni dio katastra onečišćavanja okoliša,
- objavljuju podatke o emisijama iz alineje 3. ovoga članka u godišnjem izvješću o stanju kakvoće zraka.

Informacijski sustav o kakvoći zraka

Članak 29.

(1) Državna uprava za zaštitu okoliša uspostavlja jedinstven informacijski sustav o kakvoći zraka koji je dio informacijskog sustava zaštite okoliša.

(2) Informacijski sustav o kakvoći zraka sadrži:

- podatke kakvoće zraka iz državne i područnih mreža,
- podatke o emisijama izvora onečišćavanja zraka,
- mjere i programe zaštite i poboljšanja kakvoće zraka,
- podatke o onečišćenosti zraka kritičnih razina i mjere zaštite ljudi i okoliša u takvim situacijama,
- druge podatke važne za kakvoću zraka.

III. MJERE ZA SPREČAVANJE I SMANJIVANJE ONEČIŠĆAVANJA ZRAKA

Članak 30.

Uvjeti za djelotvornu zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka i drugih dijelova okoliša koji su ugroženi onečišćavanjem iz zraka osiguravaju se primjenom načela uravnoteženog razvoja, načela cjelovitog planiranja i primjenom najboljih dostupnih i primjenjivih tehnologija, tehničkih rješenja i mjera.

Članak 31.

Mjere za sprečavanje i smanjivanje onečišćavanja zraka provode se:

- usklađivanjem dokumenata prostornog uređenja s programima zaštite okoliša, posebno zaštite zraka, odnosno cjelovitim planiranjem,

- propisivanjem zaštitnih mjera i graničnih vrijednosti

emisija,

- primjenom propisane ili utvrđene procjene utjecaja na okoliš i primjenom mjera zaštite i poboljšanja kakvoće zraka pri gradnji i rekonstrukciji izvora onečišćavanja zraka iz članka 6. alineja 1. i 3. ovoga Zakona,

- poticanjem upotrebe izvorno čistih tehnologija,

- primjenom sanacijskih programa za pojedine izvore ili područja.

Mjere za sprečavanje onečišćavanja zraka

Članak 32.

Pri izradi dokumenata prostornog uređenja moraju se uzeti u obzir područja posebnih prirodnih i kulturnih obilježja, postojeća i planirana kategorija kakvoće zraka na nekom području te odabrati najpovoljnije lokacije za moguće izvore onečišćavanja zraka, kao i potrebne zaštitne udaljenosti između takvih objekata i stambenih zona u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 33.

(1) Granične vrijednosti emisija, zaštitne udaljenosti između stambenih zona i proizvodnih pogona i druge zaštitne mjere propisuje Vlada.

(2) Propisima iz stavka 1. ovoga članka osigurava se:

- primjena najboljih dostupnih i primjenjivih tehnologija, rješenja i mjera,

- zahtjevi za zaštitu neposrednog okoliša i daljinskog ili prekograničnog onečišćenja zraka.

Članak 34.

(1) Za pojedina područja mogu se propisati strože granične vrijednosti emisija i strože zaštitne mjere od propisanih u članku 33. stavak 1. ovoga Zakona, ovisno o osjetljivosti ekosustava, daljinskom prijenosu onečišćavanja i kakvoći zraka.

(2) Za pojedina područja i/ili županije može se propisati kao granična vrijednost emisije ukupna količina emitiranih štetnih tvari godišnje (godišnja kvota emisije) zbog daljinskog prijenosa onečišćenja.

(3) Propise iz stavka 1. i 2. ovoga članka sukladno, strategiji zaštite i poboljšanja kakvoće zraka i međunarodnim obvezama propisuje Vlada.

Članak 35.

Kada se propisuje ukupna količina emitiranih štetnih tvari godišnje iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona, županija ili više njih zajedno donose program mjera za ostvarenje ciljnih razina, odnosno kvota.

Članak 36.

(1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može na svom području donijeti strože propise od propisanih u članku 33. stavak 1. ovoga Zakona:

- za zahvate u okoliš za koje se procjena utjecaja na okoliš može odrediti sukladno članku 26. stavku 2. i 3. Zakona o zaštiti okoliša,
- za sanacijske programe sukladno članku 57. Zakona o zaštiti okoliša.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka donosi se uz prethodnu suglasnost Državne uprave za zaštitu okoliša.

Članak 37.

Prije gradnje ili rekonstrukcije izvora onečišćavanja zraka iz članka 6. alineja 1. i 3. ovoga Zakona mora se:

- primijeniti propisana ili utvrdena procjena utjecaja na okoliš koja obuhvaća i mjere zaštite i poboljšanja kakvoće zraka,
- utvrditi mjere zaštite i poboljšanja kakvoće u slučajevi ma kada nije propisana ili utvrđena procjena utjecaja na okoliš.

Članak 38.

U području treće kategorije kakvoće zraka ne može se izdati lokacijska, građevna i uporabna dozvola za novi izvor onečišćavanja zraka niti za rekonstrukciju već postojećeg ako se novom gradnjom ili rekonstrukcijom ne osigurava:

- zamjena postojećeg nezadovoljavajućeg postrojenja novim koje smanjuje onečišćenost zraka,
- da povišenje onečišćenosti zraka u okolici objekta ne bude veće od 10% od granične vrijednosti kakvoće zraka (GV), pod uvjetom da je u tijeku provođenje sanacijskog programa za postojeće izvore onečišćavanja.

Mjere za smanjivanje onečišćavanje zraka

Članak 39.

(1) U području druge kategorije kakvoće zraka predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi program mjera za smanjivanje onečišćavanja zraka kako bi se postupno postigle preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV).

(2) Program mjera iz stavka 1. ovoga članka obvezatno sadrži:

- analizu postojećeg stanja onečišćavanja zraka,
- utvrđivanje uzroka onečišćenosti zraka,
- program kratkoročnih i dugoročnih mjera za smanjivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak,
- redoslijed ostvarivanja pojedinih mjera s rokovima izvršenja,

- procjenu troškova izvršenja pojedinih mjera.

(3) Grad Zagreb, grad i općina osigurava iz svog proračuna sredstva za izradu programa mjera smanjivanja onečišćavanja zraka.

(4) Onečišćivač je dužan primijeniti i financirati utvrđene mjere za smanjivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak.

Članak 40.

(1) U području treće kategorije kakvoće zraka, uz obveze navedene u članku 39. ovoga Zakona, onečišćivač je dužan izraditi i primijeniti sanacijski program u zadanom roku na način i u skladu s posebnim propisom.

(2) Za područje u kojem je prekomjerno onečišćen zrak zbog emisija skupnih izvora (kao što su kućna ložišta, promet i slično) izrađuje se cjeloviti sanacijski program. Pripremu i izradu sanacijskog programa, te redoslijed i prioritet u provedbi određuje poglavarstvo jedinice lokalne samouprave.

(3) Sredstva za provođenje sanacijskog programa iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se iz proračuna jedinice lokalne samouprave.

IV. EKONOMSKI POTICAJI

Članak 41.

(1) Posebnim propisom mogu se odrediti olakšice i oslobađanja od plaćanja poreza, carina i drugih javnih prihoda za nabavu uređaja za pročišćavanje zraka, za uvoz postrojenja koja primjenjuju tehnologiju, sirovine i proizvodne postupke manje nepovoljna utjecaja na kakvoću zraka od drugih srodnih proizvodnih postupaka i tehnologija, razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, morski valovi, bio-plin) i za recikliranje otpadnih tvari.

(2) Olakšice i oslobađanje od plaćanja poreza, carina i drugih javnih prihoda iz stavka 1. ovoga članka može odrediti Vlada ako nisu određeni drugim propisima.

V. FINANCIRANJE ZAŠTITE I POBOLJŠANJA KAKVOĆE ZRAKA

Članak 42.

(1) Sredstva za financiranje zaštite i poboljšanja kakvoće zraka osiguravaju se u državnom proračunu, proračunima jedinica lokalne samouprave i uprave i iz drugih izvora sukladno zakonu.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka koriste se za financiranje;

- državne i područne mreže,
- obveza po međunarodnim ugovorima,
- izrade programa mjerenja posebne namjene,
- mjera zaštite gradana i okoliša pri pojavi onečišćenja zraka kritičnih razina,
- izrade programa mjera za smanjivanje onečišćavanja zraka,
- sanacijskih programa,

- stručnih i znanstvenih istraživanja prijeko potrebnih za ostvarivanje ciljeva ovoga Zakona.

(3) Drugi izvori iz stavka 1. ovoga članka jesu:

- domaće i inozemne potpore,

- domaće i inozemne pozajmice.

(4) Sredstva iz stavka 3. ovoga članka prihod su državnog proračuna ili proračuna jedinice lokalne samouprave i uprave ukoliko se posebnim propisom ne propiše drukčije.

VI. NADZOR

Članak 43.

Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Državna uprava za zaštitu okoliša.

Članak 44.

Inspeksijski nadzor nad propisima i pojedinačnim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona, uvjetima i načinom rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba i mjerama zaštite kakvoće zraka određenih ovim Zakonom, provodi inspektor zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: inspektor) sukladno ovom 1 posebnom zakonu. -

Članak 45.

U provedbi inspeksijskog nadzora zaštite i poboljšanja kakvoće zraka inspektor redovito nadzire:

- primjenu mjera zaštite utvrđenih u postupku procjene utjecaja na okoliš, odnosno mjera utvrđenih u lokacijskoj dozvoli,

- rad pogonskih i zaštitnih uređaja registriranih izvora onečišćavanja,

- zadovoljavanje graničnih vrijednosti emisija i primjenu drugih zaštitnih mjera,

- provođenje mjerenja emisija i vodenja o tome očevidnička,

- provođenje sanacijskih programa i programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka,

- uspješnost mjera za smanjenje onečišćavanja zraka.

Članak 46.

(1) U obavljanju inspeksijskog nadzora inspektor će rješenjem:

- zabraniti gradnju ili izvođenje drugih radova ako se ne provode mjere zaštite utvrđene u postupku procjene utjecaja na okoliš i/ili u lokacijskoj dozvoli, .

- zabraniti obavljanje radnji u proizvodnom postupku, uporabu postrojenja i uređaja koji su prouzročili prekoračenje propisane granične vrijednosti emisije, dok se nedostaci ili nepravilnosti ne otklone.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka određuje se i rok u kojem će se provesti utvrđene mjere zaštite i

otkloniti nedostaci ili nepravilnosti.

Članak 47.

(1) Ako pravna i fizička osoba iz članka 46. ovoga Zakona ne postupi po rješenju inspektora, prisilit će se na izvršenje kaznom u iznosu od desetostruke prosječne plaće u državi u proteklom tromjesečju. Svaka kasnija kaznena mjera izriđe se u istom iznosu.

(2) Ako pravna ili fizička osoba nakon tri izrečene kaznene mjere iz stavka 1. ovoga članka ne izvrši obvezu iz rješenja koja joj je naložena prema članku 46. ovoga Zakona; inspektor će pokrenuti prekršajni postupak za izricanje zaštitne mjere oduzimanja dozvole za bavljenje djelatnošću u trajanju do jedne godine.

(3) Novčani iznos iz stavka 1. ovoga članka uplaćuje se u državni proračun.

Članak 48.

Inspektor u Državnoj upravi za zaštitu okoliša neposredno nadzire i:

- provedbu potvrđenih (ratificiranih) međunarodnih ugovora iz područja zaštite zraka,
- praćenje kakvoće zraka u državnoj mreži.

VII. KAZNENE ODREDBE

Članak 49.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 60.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

- ako izvor onečišćavanja zraka iz članka 6. alineje 1. i 2. ovoga Zakona ispušta u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisija (članak 1. stavak 1.),
- ako izvor onečišćavanja zraka iz članka 6. alineja 3. ovoga Zakona ispušta/unosi u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi i okoliš (članak 7. stavak 2.),
- ako se ne drži propisanih zaštitnih mjera (članak 33. stavak 1.);
- ako nisu ispunjeni uvjeti zaštite zraka od onečišćenja iz procjene utjecaja na okoliš i osigurane mjere zaštite i poboljšanja kakvoće zraka (članak 37.),
- ako ne provodi u zadanom roku programe mjera za smanjivanje onečišćavanja zraka (članak 39. stavak 4.),
- ako u zadanom roku ne primijeni propisani sanacijski program (članak 40. stavak 1.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu do 40.000,00 kuna.

Članak 50.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 60.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

- ako obavlja stručne poslove zaštite okoliša-zaštite zraka a ne ispunjava propisane uvjete (članak 14.),
- ako ne prijavi izvor i svaku rekonstrukcijm izvora koji onečišćuje zrak (članak 27. stavak 1. alineja 1.),
- ako ne prati emisiju i o tome ne vodi očevidnik na propisani način (članak 27. stavak 1. alineja 2.),
- ako ne dostavlja podatke o emisiji i njezinim izvorima u katastar onečišćavanja okoliša (članak 27. stavak 1. alineja 3.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu do 20.000,00 kuna.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 51.

(1) Propisi iz članka 22. i 33. stavka 1. ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci a propisi iz članka 11. stavka 2., 12., 21., 26. stavka 2.; 21. i 34. ovoga Zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Propisima iz stavka 1. ovoga članka mogu se propisati pcekršaji i odrediti novčane kazne za te prekršaje.

Članak 52.

(1) Nacrti propisa iz članka 51. ovoga Zakona dostavljaju se na mišljenje Odboru za prostorno uređenje i zaštitu okoliša Sabora Republike Hrvatske.

(2) Ako Odbor iz stavka 1: ovoga članka ne stavi pisane pamjedbe u roku od trideset dana smatrat će se da je suglasan sa nacrtom propisa.

Članak 53.

Izvori onečišćavanja zraka koji postoje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, ovisno o veličini emisije i štetnosti onečišćujuće tvari, moraju se uskladiti s odredbama ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju ovoga Zakona u rokovima koje odredi Vlada, sukladno strategiji zaštite i poboljšanja kakvoće zraka i međunarodnim obvezama.

Članak 54.

(1) Postojeće postaje za praćenje kakvoće zraka uspostavljene na državnom teritoriju na temelju međunarodnih ugovora, do stupanja na snagu ovoga Zakona, ulaze u sustav državne mreže koja se ustrojjava po odredbama ovoga Zakona ako Vlada ne odluči drukčije.

(2) Postojeće, postaje za praćenje kakvoće zraka uspostavljene u Gradu Zagrebu i gradovima na temelju propisa koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona ulaze u sustav područne mreže koja se ustrojjava po odredbama ovoga Zakona ako jedinica lokaalne samouprave ne odluči drukčije.

Članak 55.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti osnovni zakon o zaštiti zraka od onečišćavanja ("Narodne novine", br. 52/11.).

(2) Propisi donijeti radi provedbe Zakona iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi do donošenja propisa iz članka 51. stavka 1. ovoga Zakona, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 56.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa:351-01/95-02/01

Zagreb, 21. lipnja 1995.

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Zastupničkog doma Sabora

dr. Nedjeljko Mihanović, v. r.